

آشنایی با بازار سرمایه کشور ایران

چنانچه در مطلب بازار و انواع آن بیان شد، بازار سرمایه، به بازارهای مالی جهت خرید و فروش ابزارهای مالی نظیر اوراق قرضه یا اوراق بهادار، با سررسید بیشتر از یک سال و دارایی‌های بدون سررسید، اطلاق می‌شود.

در معمول‌ترین تقسیم‌بندی، بازار سرمایه از نظر مرحله عرضه اوراق بهادار، به دو بازار اولیه (بازار دست اول) و ثانویه (بازار دست دوم) تقسیم می‌شود.

در یک تقسیم‌بندی کلی دیگر، بازار سرمایه‌ای ایران از نظر شرایط شرکت‌ها، به دو بازار بورس اوراق بهادار و فرابورس طبقه‌بندی می‌شود. در زیر مجموعه بازار بورس اوراق بهادار و فرابورس بخش‌بندی دیگری وجود دارد که حضور در هر کدام از آنها شرایط و ضوابط خود را داراست. در این مطلب به بخش‌بندی بازار بورس اوراق بهادار و شرایط عمومی و اختصاصی هر کدام پرداخته می‌شود.

بازار بورس اوراق بهادار:

«بورس اوراق بهادار» به معنی یک بازار متشکل و رسمی سرمایه است که در آن خرید و فروش سهام شرکت‌ها یا اوراق قرضه دولتی یا موسسات معتبر خصوصی، تحت ضوابط و قوانین و مقررات خاصی انجام می‌شود. مشخصه مهم بورس اوراق بهادار، حمایت قانون از صاحبان پس‌اندازها و سرمایه‌های راکد و الزامات قانونی برای متقاضیان سرمایه است. طبق ماده ۴ دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران، بازار بورس اوراق بهادار به سه بخش مجزا تفکیک شده است:

۱- بازار اول- تابلوی اصلی

۲- بازار اول- تابلوی فرعی

۳- بازار دوم

شرایط پذیرش و استقرار در هر یک از بازارهای بورس:

به استناد فصل دوم دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران، شرایط پذیرش شرکت‌ها در بازار بورس اوراق بهادار شامل شرایط عمومی و شرایط اختصاصی برای هر یک از بخش‌های آن است.

شرایط عمومی پذیرش شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران:

- ۱- ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار
- ۲- عدم وجود محدودیت قانونی موثر برای نقل و انتقال یا اعمال حق رای توسط صاحبان آن
- ۳- وجود سهام با نام و دارای حق رای
- ۴- پرداخت تمام بهای اسمی سهام

شرایط اختصاصی پذیرش شرکت‌های موجود در بازار اول – تابلوی اصلی:

- ۱- وجود حداقل شناوری سهام ۲۰٪
- ۲- دارا بودن حداقل میزان سرمایه ثبت شده شرکت ۱،۰۰۰ میلیارد ریال
- ۳- وجود حداقل ۳ سال سابقه فعالیت پیش از پذیرش
- ۴- عدم وجود زیان انباشته در ترازنامه
- ۵- مطلوبیت انتخاب سیستم حسابداری به لحاظ مالی و بهای تمام شده
- ۶- سودآوری در ۳ دوره مالی متوالی منتهی به زمان پذیرش و دارا بودن چشم اندازی روشن از لحاظ سود آوری
- ۷- حداقل نسبت حقوق صاحبان سهام به کل داراییها ۳۰٪
- ۸- تایید صورت‌های مالی توسط حسابرس معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار
- ۹- عدم وجود محکومیت قطعی کیفری برای اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل
- ۱۰- صورت‌های مالی دو دوره منتهی به پذیرش، فاقد موارد مردودی یا عدم اظهار نظر توسط حسابرس
- ۱۱- عدم وجود دعاوی حقوقی دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی

شرایط اختصاصی پذیرش شرکت‌های موجود در بازار اول- تابلوی فرعی:

- ۱- وجود حداقل شناوری سهام ۱۵٪
- ۲- دارا بودن حداقل سرمایه ثبت شده شرکت ۵۰۰ میلیارد ریال
- ۳- وجود حداقل ۳ سال سابقه فعالیت پیش از پذیرش
- ۴- عدم وجود زیان انباشته در ترازنامه
- ۵- مطلوبیت انتخاب سیستم حسابداری به لحاظ مالی و بهای تمام شده

۶- سودآوری در ۲ دوره مالی متوالی منتهی به زمان پذیرش و ارائه چشم اندازی روشن از لحاظ سودآوری

۷- حداقل نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها ۲۰٪

۸- تایید صورت‌های مالی توسط حسابرس معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار

۹- عدم وجود محکومیت قطعی کیفری برای اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل

۱۰- صورت‌های مالی دو دوره منتهی به پذیرش، فاقد موارد مردودی یا عدم اظهار نظر توسط حسابرس

۱۱- عدم وجود دعاوی حقوقی دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی

• شرایط اختصاصی پذیرش شرکت های موجود در بازار دوم:

۱- وجود حداقل شناوری سهام ۱۰٪

۲- وجود حداقل سرمایه ثبت شده شرکت ۲۰۰ میلیارد ریال

۳- دارا بودن حداقل دو سال سابقه فعالیت قبل از پذیرش

۴- عدم وجود زیان انباشته در ترازنامه

۵- مطلوبیت انتخاب سیستم حسابداری به لحاظ مالی و بهای تمام شده

۶- سودآوری در ۱ دوره مالی منتهی به پذیرش و ارائه چشم اندازی روشن از لحاظ سودآوری

۷- حداقل نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها ۱۵٪

۸- تایید صورت‌های مالی توسط حسابرس معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار

۹- عدم وجود محکومیت قطعی کیفری برای اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل

۱۰- عدم وجود دعاوی حقوقی دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی موجود

